



Aanwezig: Erik Jongenotter (voorzitter), Maria Salomons, Martijn de Leeuw, Hans van Run (notulen), Eric Greweldinger, Erik van Holten, Dimitri Poncin (later), Akke Drentje, Ton van Grinsven, Sjoert Bakker, Peter Smit, Harma Wilts, Luc Prinsen, Teun Immerman, Ane Wiersma (Teams).

Afwezig: Marcel Fick, Leon van den Biggelaar.

1. Opening en vaststelling agenda

Erik opent de vergadering om 10:00 uur.

De agendapunten 5 en 6 worden omgedraaid. De wachttijdvoorspeller van Eric doen we bij punt 6.

2. Mededelingen, ingekomen en verzonden stukken

Mededelingen

-

Inkomend:

- Update notitie Privacy en Security van Sjoert
- Volgende keer is er geen lunch. We bestellen voor € 12.95 een lunch per persoon. Ieder betaalt voor zichzelf.

Uitgaand:

-

3. Verslag van de vergadering van 8 maart 2023

a. Tekstueel:

- Er zijn enkele tekstuele wijzigingen. Die worden doorgevoerd.

b. Openbaar

- Het verslag is met de besproken tekstuele wijzigingen ook akkoord voor openbare publicatie.

c. Naar aanleiding van

- Intergroen. Ton geeft aan dat Delft nu ook standaard intergroen gebruikt. Het is ook goed vanuit de CVN uit te dragen dat intergroen de standaard is. Hans geeft aan dat Rotterdam wil bijdragen in de kosten voor de update van de richtlijn ontruimingstijden van het CROW.
- Eric geeft nog aan dat het nog steeds gek is dat er wegbeheerders zijn die ontruimings-/intergroentijden op hele seconden afronden. De meesten gebruiken wel de berekende tijd en afgerond op tienden van seconden. Goudappel rondt af op halve seconden, vanwege dat je halve seconden nog kunt beredeneren als je op straat



naar conflicten kijkt.

d. Actielijst

2021-12-1 actiepoint kan eraf.

2022-11-1 Martijn de Leeuw verstuurt de informatie en de volgende keer wordt het indien gewenst behandeld.

2022-12-1 Actiepoint nog aanhouden. In mei zal er een gezamenlijk overleg plaatsvinden. Erik stuurt dat nog.

2022-12-3 Teun heeft de informatie via e-mail verstuurd.

2023-02-1 Erik en Ane hebben overleg gehad. Het wordt 8 november 2023. Beide clubs denken nog na over agenda voor gezamenlijke deel. Na de vakantie volgt nieuw overleg. Er zal een dagdeel zijn met onze eigen agenda en een dagdeel gezamenlijk.

2023-03-1 Akke heeft dit op de agenda bij stichting IVERA laten zetten.

2023-03-2 Luc heeft nog geen navraag gedaan bij Den Haag of zij een kruispunt hebben voor het vak wegontwerp.

2023-03-3 Is gedaan.

4. Afstudeeronderzoek deelconflicten

Maria heeft studenten gehad die onderzoek naar deelconflicten hebben gedaan. In België meer deelconflicten en daar lijkt het efficiënt. Maar is dat dus echt zo? Martijn Machielsen is de student. Hij heeft de types deelconflicten beschreven en heeft literatuuronderzoek gedaan over hoe dat in andere landen is. Nederland heeft relatief weinig autodeelconflicten. Verder is onderzoek naar efficiëntie en daar de verliestijd vergeleken tussen conflictvrij en met deelconflicten. Capaciteit neemt af naarmate de belasting toeneemt, dus daar is het erg afhankelijk van.

Vervolgens is onderzocht hoe de voetgangers en fietsers het ervaren. Met foto en beschrijving is gevraagd hoe iemand de situatie wordt ervaren. Je zou eigenlijk filmpjes of liever nog op straat moeten enquêteren om zinnige uitspraken te kunnen doen over hoe situaties worden ervaren. Er zijn veel factoren die meespelen bij hoe capaciteit wordt benut. In Denemarken wordt fietsverkeer voor de kruising gemengd, waardoor die langer groen kunnen krijgen. Dan kun je met minder fasen regelen dan als je zoals bij ons vaak conflictvrij regelen. Ook het aantal kruispunten met deelconflicten kan het verwachtingspatroon sterk beïnvloeden.

De presentatie wordt gedeeld met de CVN.

5. Fietspelotonmodule voor SmartwayZ

Sjoert geeft een presentatie over de fietspelotonmodule voor SmartwayZ.

Definitie van peloton is minimaal drie fietsers binnen zes seconden afstand van elkaar. Je moet een peloton op ruime afstand voor het licht detecteren. Dat is het gebied van 100-140 meter. Vanuit de camera wordt een CAM-bericht naar VRI gestuurd tot de fietser 20 meter voorbij de



stopstreep is. Dit is instelbaar. Om de negatieve gevolgen van peloton diffusie bij de stopstreep te voorkomen en ook te reageren op pelotonvorming bij de stopstreep, wordt continu voor alle fietsers voorspeld wanneer zij bij de stopstreep aankomen. De camera genereert CAM-berichten op basis van de laatst gemeten snelheid. Verlengen van groen doe je op basis van de detectie als het laatst voorspelde fietser binnen het detectieveld is. Je moet dit allemaal overigens niet doen als er te veel fietsers een andere richting op gaan.

Er komen nog wat voor- en nadelen van deze camera vergeleken met Schwung. Schwung wordt nog niet door veel fietsers gebruikt en camera's heb je een groot aantal van. En met camera's bereik je ook wel alle fietsers, ook als je niet je smartphone hiervoor wilt gebruiken. De camera hangt aan UDAP. De instellingen van aantal fietsers en volgtijd voor petonherkenning kun je aanpassen.

Je zou uit de informatie van de detectie van de fietsers ook kunnen halen hoeveel fietsers er bij de stopstreep terecht komen die geen groen krijgen. Vervolgens kun je daar dan alsnog prio geven. Vialis doet ook mee en die gaan de wijze van pelotonvorming ook integreren.

De status is dat alles op straat is geïnstalleerd. Alleen is er nog een mapping probleem, waardoor het peloton vlak voor de streep verdwijnt. Volgende week wordt in de Automotion dit gedemonstreerd.

6. Vragen en oplossingen uit de praktijk

Eric heeft een opmerking over de notitie over de wachttijdvoorspeller. Daarin staat dat het aflopen (van de led's of teller) niet langzamer mag worden gedurende de tijd. Na haltering kan het soms toch zo zijn dat het aflopen langzamer gaat dan daarvoor. Ook is voorgekomen dat het aantal lampjes hoger is geworden. Het is ook wel vreemd dat dit gebeurt, want je gaat van maximum groentijden uit. Regelingen zijn echter zo flexibel dat het toch kan voorkomen. Je zou het langzamer laten lopen wel mogen toestaan, maar meer lampjes laten branden niet.

In het verlengde van deze vraag heeft Eric met Guus v/d Burgt gesproken. Guus vindt dat de laatste vijf led's (die vijf is wel instelbaar) een vaste tijd moeten krijgen voor aflopen. Wat vinden wij hiervan? Nadeel is dat je de regeling dan star maakt. Algemeen oordeel is dat je het dan zo complex maakt, dat je dat eigenlijk nu niet meer moet invoegen en aanpassen. Als iemand het wil toepassen mag het overigens wél.

Peter geeft aan dat in de normcommissie verkeerslantaarns de ring wordt genormaliseerd en niet de cijfers/getallen. We houden de getallen wel gewoon in ons document.

Martijn vraagt vervolgens nog of andere aansturing echt verboden is, bijv. bij een oneindige ingreep als fixeren, dat je dan alles led's laat branden. Je kunt nog steeds afwijken, het is een richtlijn. Belangrijk blijft dat het geloofwaardig is voor de weggebruiker.

Eric heeft sinds een week een VRI uitgezet. De VRI gaat een maand op knipperen en dan een maand gedoofd. Hij wil maar aangeven dat het goed blijft om altijd na te denken of een VRI nog nodig is.

Maria: TNO had een vraag voor een large scale macro simulator en parallel computing voor een groot gebied. Ze willen een 'digital twin' maken. Zij willen er regelingen in via VRIgen. TLCgen zou handig zijn, maar daar zouden ze CCOL voor nodig hebben. Omdat TNO commercieel bedrijf is moeten ze CCOL betalen. Ze zouden de applicaties wellicht ook bij de



wegbeheerders kunnen opvragen. Ze zouden ook nog V-logbestanden kunnen gebruiken. Het doel van het model is een belangrijke vraag om te bepalen welke optie ze het beste kunnen gebruiken.

Hans heeft een vraag over dynamische hiaattijden. Wat zijn ervaringen van de anderen? Goudappel gebruikt het en heeft goede ervaringen. Ze zien nog wel dat je detectie niet altijd goed kunt neerleggen. Er komt in voor de thematafel nog een notitie om het daar te bespreken. Den Bosch heeft wel in het begin een onderzoekje gedaan. De gereden snelheid moet je wel juist toepassen en als je de detectie niet volledig kunt leggen kun je soms tijden aanpassen of de functie van de detectielussen aanpassen. Luc kijkt nog wat er aan documentatie is over de ervaringen en/of instellingen. Ook zal hij het stuk wat in LVMB komt delen met ons. Dynamische hiaattijden werken echt wel goed, maar het advies is om er altijd met verstand mee om te blijven gaan.

Luc: vraagt naar de afhankelijkheid tussen TLCgen en CCOL, mede in relatie tot het Gouden regelen. TLCgen is van de grote gemeenten. Als er voldoende markt is dan blijft CCOL wel bestaan en zal het meegaan met de ontwikkelingen. TLCgen is verder uitgebreid, daar wordt door de stuurgroep gekeken wat wel en niet ontwikkeld wordt. Marktpartijen als DTV en Goudappel zien dat er voor hen in de TLCgen governance geen duidelijke positie is. Goudappel wil graag ook vanuit de markt de CCOL positie versterken. Als je standaardiseert zorg je dat CCOL groot blijft. Maar maatwerk blijft belangrijk. Het belangrijkste waarop gestandaardiseerd moet worden zijn de koppelvlakken. Het lijkt erop dat andere partijen kwetsbaarder zijn dan CCOL.

Dimitri neemt contact op met Cyril om met de benen op tafel over het toekomstperspectief door te praten. Daarbij misschien ook Swarco, Vialis, etc. uitnodigen.

7. ontwikkelingen iVRI

a. Governance:

Iedere maand is er een vergadering. De ene keer 'Kwaliteit en Diensten' en de andere keer de CAB.

b. Consolidatie iVRI dataketen:

De consolidatiepartijen zijn aan het implementeren. TLCgen is voorgedragen voor een voorlopig certificaat. Er loopt een verzoek om pre-consolidatie automaten weer aan UDAP te kunnen hangen. De CCOL-container van Swarco moet nog worden getest. Dat kunnen ze volgende week gaan oppakken. De RIS van Vialis is door het testbed heen. De testprocedures kosten al met al best veel tijd.

c. Werkgroep uitbreiding CAM/SRM data ten behoeve van verkeerskundig beheer

Martijn en Ton doen voorstellen voor nieuwe events in de logging. Een daarvan is om de applicatie beter te identificeren. Een andere is voor de logging van SRM-berichten. Daarin komt dan alle info, behalve voertuigcategorie. Er is er ook eentje voor de SSM-berichten. En al laatste ook nog CAM-aanvragen en -verlengen.

De andere kant is de RIS-log. Dat zou je dan kunnen toevoegen aan V-log. En nog RIS-debug. Als je kunt loggen welke berichten in de RIS is tegengehouden kan RIS-debug misschien niet hoeven. Laatste onderdeel waaraan gewerkt is IVERA-RIS.



De planning is dat in week 26 van dit jaar wordt opgeleverd. Als het wachten is op de consolidatie wordt het 2025. Je zou het wel eerder kunnen vragen in je automaat.

Het aantal CAM-berichten is sterk gedaald vanwege de toestemming in het kader van de privacy die je als gebruiker ervoor moet geven. En veel mensen doen dat niet als hun dat wordt gevraagd.

8. Normcommissie

Er is op 20 april weer een normcommissievergadering verkeersregeltoestellen (NEC214).

9. Werkgroepen

1. Stichting IVERA

Er is geen vergadering geweest. Het maken van een fabrikantonafhankelijk communicatieprotocol tussen TLC's ipv PTP-koppeling gaat wel opgepakt worden.

2. Terugkoppeling Thematafel (i)VRI LVMB

Een korte terugkoppeling:

Het verbeterplan iVRI en de samenwerkingsagenda zijn gepresenteerd.

Men is bezig met Beheer en Onderhoudscontracten.

Er wordt gedacht aan een landelijk programmabureau om de keten te bewaken voor je onderhoud.

De notitie van DTV over de security van iVRI's is gepresenteerd.

De notitie over wat er gedaan moet worden met de afdracht van het geld is helaas niet besproken.

De intentieverklaring voor updates van iVRI naar nieuwe versies is besproken, maar dat heeft het niet gehaald. Daarin stond dat de kosten verdeeld over I&W, leveranciers en wegbeheerders. In de intentieverklaring stonden allerlei eisen, waar niet zomaar aan kan worden voldaan, vinden de wegbeheerders. Het lijkt belangrijk om het iVRI-landschap te versimpelen.

3. TLCGen

Is al besproken bij de vraag van Luc (agendapunt "Vragen en oplossingen uit de praktijk").



11. Lijst met te behandelen onderwerpen

Onderwerp	Wie	Wanneer
Afstudeeronderzoek deelconflicten TU Delft	Maria	April 2023
Veiligheidsindicator	Martijn	Mei 2023
Smart Mobility praktijkruimte ('s-Hertogenbosch?)	Ane/Erik J	Mei 2023
fietspelotonmodule voor SmartwayZ	Sjoert	April 2023

Oproep om voor de volgende keer te kijken of je nog onderwerpen hebt.

Volgende keer ook op de agenda de notitie van Sjoert/DTV

12. Rondvraag

- Dimitri: wat doen we met de juli/augustus vergadering. Er gaat een aanwezigheidsplanner rond voor die maanden.
- Maria: e-mail van Cyril en Menno over Calcit. Dit pakket kan gratis worden gebruikt ook voor onderwijs. Wordt gedeeld via e-mail.
- Ton is er in mei niet bij, Maria ook niet.

13. Sluiting

Erik sluit om 14.00 uur de vergadering.